

EETU ry:n ehdotukset kirjauksiksi hallitusohjelmaan 2023

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry kehottaa eduskuntavaalien jälkeistä hallitusta ottamaan eläkeläisväestön vahvasti mukaan oikeudenmukaisen ja ikäystävällisen yhteiskunnan rakentamiseen. Tähän päästään parantamalla eläkeläisten toimeentuloa ja palveluita, lisäämällä osallisuutta ja estämällä syrjäytymistä.

Esitämme uuden hallituksen hallitusohjelman sisältöön seuraavia asioita:

Eläkeläisköyhyys

Vuoden 2021 lopussa köyhyysrajan alapuolella eli 226 000 eläkeläistä (15,8 %). Köyhyys- tai syrjäytymisriskissä eli 248 000 eläkeläistä (17,3 %). Sosioekonomisista ryhmistä pienituloisia on eniten eläkeläisten ryhmässä.

1. Toteutetaan eläkkeiden indeksikorotukset täysimääräisesti ja korkean inflaation aikana puolivuositain
2. Korotetaan kansan- ja takuueläkkeitä tasokorotuksella. Pelkkä takuueläkkeen korottaminen ei ole riittävä toimenpide eläkeläisköyhyiden torjumiseksi. Se myös heikentää työteon kannustavuutta erityisesti matalapalkka-aloilla.
3. Pienen työeläkkeen saajien asemaa parannetaan lieventämällä kansaneläkkeen ja työeläkkeiden yhteensovittamista 50 prosentista 40 prosenttiin. Tämä myös parantaa työnteon kannustavuutta. (kansaneläkelaki 20§)
4. Kohtuullistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden maksutaakkaa yhdistämällä maksukatot. Palvelu-, matka-, ja lääkemaksukatot tulee yhdistää yhdeksi maksukatoksi, jonka tason tulee olla korkeintaan kuukaudessa maksettavan takuueläkkeen suuruinen.

Eläkeläisten osallisuus

EETUn Huomisen kynnyksellä -kyselyn (Kantar 2022) mukaan 71 prosenttia 55–84-vuotiaista suomalaisista on sitä mieltä, että yhteiskunnassa on paljon ikään perustuvaa syrjintää. Ikääntyneen väestön osallisuus ja syrjinnän ja syrjäytymisen estäminen tukevat yhteiskunnan ja talouden suotuisaa kehitystä.

1. Ikäsyrjintään puututaan kansallisella lainsäädännöllä ja myös kansainvälistä säädöspohjaa vahvistamalla. Lainvalmistelussa ja päätöksenteossa veloitetaan ikävaikutusten arviointiin.
2. Kaikille sitä tarvitseville tarjotaan mahdollisuus ei-digitaalisiin henkilökohtaisiin palveluihin. Tarvitsemme lain, joka velvoittaa kunnat järjestämään ja koordinoimaan digipalveluiden opastusta ja neuvontaa sekä asiointikanavan digitaidottomille.
3. Eläkeläisten työssäkäyntiin kannustetaan sitä haluaville. Selvitetään mahdollisuus eriyttää eläketulon ja sitä täydentävän palkkatulon verotus toisistaan. Eläkkeen rinnalla tehdyn palkkatyön verotuksen tulee olla kannustavaa.

Oikeudenmukainen vihreä siirtymä

Ikääntyneille on annettava mahdollisuus osallistua siirtymään kestäväan yhteiskuntaan. EETUn Huomisen kynnyksellä -kyselyn mukaan 45 prosenttia iäkkäistä haluaa muuttaa elintapojaan ilmaston kannalta kestäviksi.

1. Tuetaan ikääntyneiden asuntojen kunnostamista esteettömiksi ja energiatehokkaiksi. Suuri joukko eläkeläisiä asuu omakotitaloissa, joiden lämmitysmuodoksi on vuosikymmenten kuluessa valittu mm.

turve- ja öljylämmitys. Tarvitaan lämmitysjärjestelmästä riippumaton taloudellinen tuki, joka mahdollistaa myös pienituloisten eläkeläisten energiaremontit.

2. Verotuksen kotitalousvähennyksen rinnalle luodaan pienituloisille vastaavan suuruinen kotitalousavustus.
3. Lisätään joukkoliikenteen tukea. Joukkoliikenne on ympäristöystävällistä, tukee iäkkäiden yhdenvertaisuutta, kotona asumista ja palveluiden saavutettavuutta.

Varmistetaan sote-henkilöstön riittävyys

Vanhuspalveluihin tarvitaan satojen miljoonien lisäresurssi sekä ympärivuorokautiseen hoivaan että kotihoitoon.

1. Lisätään alan houkuttelevuutta työoloja ja palkkoja parantamalla. Palautetaan toisen asteen opintoihin soveltuvuuskokeet, joilla varmistetaan alalle hakeutuvien opiskelijoiden soveltuvuus ja motivaatio vaativalle hoiva-alalle. Tehdään opiskeluun kuuluvasta työharjoittelusta palkallista.
2. Vahvistetaan perusterveydenhuollon henkilöresursseja. Ennakoiva ja oikea-aikainen hoito vapauttaa erikoisairaanhoidon kapasiteettia. Hoidon jatkuvuus on varmistettava omalääkäri-järjestelmällä, joka tukee parhaiten ikääntyneiden asukkaiden terveyden ja toimintakyvyn edistämistä.
3. Hyödynnetään oppisopimusmallin mahdollisuuksia erityisesti lähihoitajien ja hoiva-apulaisten koulutuksessa.